

Никола Вујчић

ПОБУНА ПЕСМЕ И ДЕТИЊСТВА

(Рајко Петров Ного: РОДИЛА
МЕ ТЕТКА КОЗА

(„Свјетлост”, Сарајево 1977)

Прва песничка књига за децу Рајка Петрова Ного **Родила ме тетка коза**, може се схватити као песничка реакција на традиционално схватање песме за децу и раскидање са овешталим, лажним и размаженим песничким световима који се подмећу деци.

Замишљена и остварена као поезија—критика конвенционалног, она побија инкарнацију левиности детета и детињства која још има чврсте корене у литератури за децу, супростављајући јој дечју свакодневницу и дечје схватање света.

Приказујући дете у његовој чистој једноставности и истини, Ного га изједначава са одраслим човеком постављајући се углавном иронично или негаторски. Рушећи идеализацију детињства, он пушта дете у свет и допушта му да оно само схвати ко је ко и шта је шта. Тако је Ного створио песму блиску детету која ступа у његову одбрану и износи његову спознају света. У тако створеном свету дете не само да је радознало, већ је и отворено и немирно у својим мислима. Оно се само бори за очување интегритета сопственог света унутар и ван њега.

Исписујући сугестивну и по тону провокативну песму, Ного се тако на најбољи начин приближио детету и његовом свету постајући не само саговорник већ и бранилац њихових идеја.

У најуспешнијим песмама: **То не може тако дуђе, У зо час и наопако, Оздравићу смета, Ја се онда нарогушим и Деда мраз открива карте**, побуна детета против одређених

норми и система које су старији изградили и наметнули, израста у једно особено схватање и сазревање света у мисли детета.

Дете у својој радозналости није наизно и поводљиво. Оно осећа кад је преварено и изругано, као у песми **Ја се онда нарогушим** кад одрасли у играчке „... разне лажи ставе (да нас драже да нас даве.” Бунт Ногова детета је израстао из сукоба дете—одрасли (стварност) кога оно настоји превазићи и наметнути му свој ритам. Дете се буни против лажи, подметања и извештачности захтевајући свој чисти свет и свој мир у коме му је лепо. У таквој својој стварности, Ногово дете није инфантилно и наивно већ се оно приближава свету одраслих, успешно копирајући их или достижући унутрашњим сазревањем.

И кад се мири са наметнутим, дете то чини са непоновљивом спонтаношћу и игром исмејавајући њему неприхватљиво.

Ногов песнички свет је апологија и афирмација слободног детињства и детета, његовог света и схватања која у исто време раздире извештачено и подметнуто унутар традиционалне песме и њеног овешталог васпитно-образовног система. Настављајући се на већ зачете путеве новог схватања песме за децу, Ного је показао њихове вредности и значења проширујући и отварајући нове могућности њеног исписивања.